

PASVALIO RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

Pasvalio rajono savivaldybės tarybai

Pasvalio rajono savivaldybės administracijai

IŠVADA

DĖL PASVALIO RAJONO SAVIVALDYBĖS GALIMYBĖS IMTI ILGALAIKĘ PASKOLĄ INVESTICIJŲ PROJEKTAMS FINANSUOTI

2020 m. kovo 17 d. Nr. AI-1
Pasvalys

Pasvalio rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba, gavusi Pasvalio rajono savivaldybės administracijos (toliau – Savivaldybės administracija) raštą¹ dėl 733,0 tūkst. Eur ilgalaikės paskolos investicijų projektams finansuoti ėmimo, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Vietos savivaldos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos Respublikos Biudžeto sandaros įstatymo 10 straipsniu, Lietuvos Respublikos 2020 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo (toliau – Rodiklių įstatymo) 12 straipsniu, Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintų Savivaldybių skolinimosi taisyklių² 3 ir 4 punktais, Pasvalio rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos nuostatų³ 12.3 punktu, atliko Savivaldybės skolinimosi galimybių vertinimą.

Vertinimo tikslas – išanalizuoti Savivaldybės biudžeto būklę, įvertinti Savivaldybės galimybę imti 733 tūkst. Eur ilgalaikę paskolą investicijų projektams finansuoti iš kredito įstaigos, pasiūliusios mažiausią kainą, neviršijant skolinimosi limitų bei pateikti išvadą Savivaldybės tarybai.

Vertinamas subjektas – Savivaldybės administracija, juridinio asmens kodas – 188753657, adresas – Vytauto Didžiojo a. 1, Pasvalys.

Vertinamas laikotarpis – 2019 metai ir 2020 metų sausio – vasario mėn.

Vertinamuoju bei vertinimo atlikimo laikotarpiu Savivaldybės administracijos direktoriumi iki 2019 m. balandžio 17 d. dirbo Rimantas Užutas, nuo 2019 m. balandžio 18 d. iki 2019 m.

¹ Pasvalio rajono savivaldybės administracijos 2020 m. kovo 3 d. raštas Nr. ARB-431 „Dėl išvados pateikimo“.

² Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. kovo 26 d. nutarimas Nr. 345 (aktuali redakcija).

balandžio 28 d. laikinai Administracijos direktoriaus pareigas ėjo Savivaldybės administracijos Bendrojo skyriaus vedėja Rasa Gedvilienė, nuo 2019 m. balandžio 29 d. Administracijos direktoriumi dirba Povilas Balčiūnas. Savivaldybės skolų apskaitą tvarko Savivaldybės administracijos Finansų skyrius, kuriam vadovauja Dalia Petrėnienė.

VERTINIMO APIMTIS IR METODAI

Vertinimo metu buvo analizuojami duomenys:

- Savivaldybės Skolinių įsipareigojimų 2019 m. gruodžio 31 d. ataskaita, forma Nr. 3-sav;
- Savivaldybės Mokėtinų ir gautinų sumų 2019 m. gruodžio 31 d. ataskaita, forma Nr. 4;
- Savivaldybės administracijos Finansų skyriaus Išdo buhalterinės apskaitos dokumentai.

Vertinimas atliktas siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, kad analizuotose ataskaitose nėra reikšmingų iškraipymų, o Savivaldybė skolinasi laikydamasi teisės aktų reikalavimų. Visiškas užtikrinimas neįmanomas dėl to, kad netikrinome visų (100 proc.) skolinimosi ūkinių operacijų, ūkinių įvykių ir sudarytų sandorių.

Siekiant gauti vertinimo tikslams reikalingus įrodymus, atlikta:

- Savivaldybės veiklos, apskaitos, ataskaitų rengimo skolinių įsipareigojimų srityje vidaus kontrolės tyrimas;
- paskolų gavimo ir grąžinimo ūkinių operacijų bei paskolų likučių tikrinimai;
- ilgalaikių paskolų einamųjų metų dalies tikrinimai;
- Savivaldybės skolos pokyčių analizė;

Skolinimosi teisėtumas vertintas analizuojant atitiktį teisės aktams, reglamentuojantiems Savivaldybės skolinimąsi 2020 metais:

- Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymui⁴;
- Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymui⁵;
- Lietuvos Respublikos 2019 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymui⁶;
- Lietuvos Respublikos 2020 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymui⁷;

³ Pasvalio rajono savivaldybės tarybos 2014 m. balandžio 30 d. sprendimas Nr. T1-74 (pakeitimas 2018 m. vasario 14 d. sprendimu Nr. T1-19).

⁴ Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas, 1994-07-07 Nr. I-533 (su vėlesniais pakeitimais).

⁵ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 1990-07-30 Nr. I-430 (su vėlesniais pakeitimais).

⁶ Lietuvos Respublikos 2019 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2018-12-11 Nr. XIII-1710.

- Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintoms Savivaldybių skolinimosi taisyklėms⁸.

Kreiptasi į Lietuvos Respublikos Finansų ministeriją tarnybinės pagalbos⁹ vertinant skolinimosi galimybę dėl 2019 metais padidėjusių Savivaldybės mokėtinų skolų.

Savivaldybės administracija yra atsakinga už vertinimui pateiktų duomenų tikrumą. Rengiant šią išvadą buvo vadovaujama nuostata, kad pateikti duomenys yra teisingi, objektyvūs ir išsamūs, o pateiktų dokumentų kopijos atitinka originalus. Vertinimo įrodymai gauti taikant dokumentų tikrinimo, skaičiavimo ir analitinės procedūras.

VERTINIMO REZULTATAI

1. SKOLINIMOSI LIMITAI

Lietuvos Respublikos Biudžeto sandaros įstatymo 10 straipsnio 1 dalies 1 punktu nustatyta, kad savivaldybės, laikydamosi Seimo patvirtintų skolinimosi limitų, Vyriausybės nustatyta tvarka gali imti iš vidaus kreditorių arba užsienio kreditorių ilgalaikes (kurių trukmė ilgesnė kaip vieni metai ir gražinimo terminas ne tais pačiais biudžetinais metais) paskolas arba teikti garantijas dėl paskolų tik investicijų projektams finansuoti.

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 16 straipsnio 2 dalies 28 punkte nustatyta išimtinė savivaldybės tarybos kompetencija – sprendimų dėl paskolų ėmimo ir garantijų suteikimo už ilgalaikes paskolas priėmimas; šios paskolos naudojamos tik investicijų projektams, tarp jų pagal Vyriausybės patvirtintas programas savivaldybių įgyvendinamiems energijos vartojimo efektyvumo didinimo projektams, finansuoti pagal Vyriausybės nustatytą tvarką, laikantis įstatymų nustatytų skolinimosi limitų ir gavus savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos išvadą. Savivaldybių skolinimosi limitų taikymo tvarką reglamentuoja Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintos Savivaldybių skolinimosi taisyklės.

1.1. Savivaldybės skolos limitas

Pagal 2020 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 12 straipsnio 1 dalies 1 punkto nuostatas, savivaldybių skolos limitas skaičiuojamas nuo šio Įstatymo 6 priede nurodytų prognozuojamų savivaldybės biudžeto pajamų. Minėtame 6 priede nurodytos prognozuojamos Savivaldybės biudžeto pajamos – 15 694 tūkst. Eur.

⁷ Lietuvos Respublikos 2020 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2019-12-17 Nr. XIII-2695.

⁸ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. kovo 26 d. nutarimas Nr. 345 „Dėl savivaldybių skolinimosi taisyklių patvirtinimo“ (2012-03-21 nutarimo Nr. 304 redakcija, su vėlesniais pakeitimais).

⁹ Pasvalio rajono savivaldybės Kontrolės ir audito tarnybos 2020 m. kovo 4 d. raštas Nr. KS-11 „Dėl tarnybinės pagalbos“.

Rodiklis, pagal kurį skaičiuojami Savivaldybės skolinimosi ir skolos limitai (toliau – Skolinimosi rodiklis), sudaro 15 694 tūkst. Eur.

Savivaldybės skolos limitas, į kurią įskaitomi visi prisiimti, bet dar neįvykdyti įsipareigojimai gražinti kreditoriams lėšas pagal pasirašytas paskolų sutartis, finansinės nuomos (lizingo) sutartis, ir kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus, yra **60 procentų** Skolinimosi rodiklio, t.y. **9 416,4** tūkst. Eur.

Savivaldybės skoliniai įsipareigojimai, skaičiuojami į skolos limitą, 2020 m. sausio 1 d. buvo **2 740,8** tūkst. Eur ir sudarė 17,5 procento Skolinimosi rodiklio, t.sk.:

1. Savivaldybės pagal pasirašytas ilgalaikių paskolų sutartis su kredito įstaigomis paimtų ir negražintų paskolų likutis – 2 686,3 Eur;
2. Nepaimtos paskolos likutis – 30,2 tūkst. Eur;
3. Kiti įsipareigojimai (lizingas) – 24,3 tūkst. Eur.

Per 2020 metų sausio – vasario mėnesius Savivaldybė gražino 2,7 tūkst. Eur kitų skolinių įsipareigojimų. Savivaldybės skoliniai įsipareigojimai 2020 m. kovo 1 d. – 2 738,1 tūkst. Eur, t.y. 17,4 procento Skolinimosi rodiklio.

Savivaldybės skolos limitas suteikia Savivaldybei galimybę imti ilgalaikę 733,0 tūkst. Eur paskolą.

Planuojama imti 733,0 tūkst. Eur paskola investicijų projektams finansuoti Savivaldybės skolą padidintų iki 3 471,1 tūkst. Eur, t.y. iki 22,1 procento Skolinimosi rodiklio ir tai neviršytų Savivaldybei nustatyto skolos limitu.

1.2. Savivaldybės metinis grynojo skolinimosi limitas

2020 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 12 straipsnio 1 dalies 2 punkte reglamentuotas savivaldybių metinis grynas skolinimasis: savivaldybės metinio grynojo skolinimosi suma finansų ministro nustatyta tvarka atrinktiems projektams, kuriais prisidedama prie regiono ir (arba) savivaldybės socialinės ir ekonominės plėtros tikslų, nustatytų strateginio planavimo dokumentuose, ir mažinamos savivaldybės biudžeto išlaidos ir (arba) didinamos savivaldybės biudžeto pajamos, yra ne daugiau kaip 10 procentų šio įstatymo 6 priede nurodytų prognozuojamų savivaldybės biudžeto pajamų. Kiekvienos savivaldybės biudžeto atitiktis Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo nuostatomis turi būti pasiekta per ketverių metų laikotarpį, skaičiuojant nuo pirmų metų, kai pradeda naudoti metinio grynojo skolinimosi suma.

Savivaldybės administracija finansų ministro nustatyta tvarka nesikreipė į viešąją įstaigą Centrinę projektų valdymo agentūrą dėl projektų atrinkimo, todėl grynojo metinio skolinimosi limitu taikyti negali.

Savivaldybė, netaikydama aukščiau minėto grynojo metinio skolinimosi limitu, 2020 metais gali skolintis tokią sumą, kiek planuoja įvykdyti įsipareigojimų pagal paskolų, finansinės nuomos (lizingo) sutartis ir kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus, t.y. 746,3 tūkst. Eur.

Savivaldybė 2020 metais planuoja paimti 763,2 tūkst. Eur ilgalaikių paskolų (30,2 tūkst. Eur nepaimtų ankstesnių metų paskolų likutį ir 733,0 tūkst. Eur naujai planuojamą imti paskolą).

Savivaldybės planuojama imti 733,0 tūkst. Eur ilgalaikė paskola investicijų projektams finansuoti viršija 2020 metais numatomą grąžinti įsipareigojimų dalį 16,9 tūkst. Eur, todėl šiai sumai turi būti taikomas 2020 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 12 straipsnio 1 dalies 2 punkte nustatytas metinio grynojo skolinimosi limitas.

Savivaldybė, netaikydama grynojo metinio skolinimosi limitu, 2020 metais gali skolintis 716,1 tūkst. Eur.

2. SKOLINIMOSI PAGRĪSTUMAS

Savivaldybės administracijos pateiktais duomenimis, ilgalaikė paskola bus naudojama keturių 2020 – 2021 metais vykdomų ir numatomų vykdyti investicinių projektų daliniam finansavimui.

1 lentelė. Duomenys apie investicinius projektus, kurių daliniam finansavimui numatoma imti ilgalaikę paskolą

Eil. Nr.	Projekto pavadinimas	Savivaldybės tarybos sprendimas, kuriuo pritarta projektui	Planuojamos paskolos lėšos (tūkst. Eur)	Planuojamos lėšos 2020-2022 metų veiklos plane (tūkst. Eur)			
				2020 m.		2021 m.	
				Iš viso	Iš jų - paskolos	Iš viso	Iš jų - paskolos
1.	Joniškėlio miesto viešosios infrastruktūros plėtra	2016-11-23 sprendimas Nr. T1-217	181,0	615,9	181,0	0	0
2.	Pasvalio karšto muziejaus-modernus kultūros populiarinimo, edukacijos ir relaksacijos centras	2016-08-24 sprendimas Nr. T1-166	200,0	447,9	200,0	0	0
3.	Pasvalio kultūros centro pastato rekonstravimas	2018-11-21 sprendimas 2019-08-21 sprendimas Nr. T1-162	202,0	668,9	202,0	0	0
4.	Pasvalio P. Vileišio gimnazijos sporto aikštyno atnaujinimas	2019-05-30 sprendimas Nr. T1-95	150,0	150,0	150,0	167,0	167,0
Iš viso			733,0	1882,7	733,0	167,0	167,0

Savivaldybės taryba yra pritarusi projektams, Pasvalio rajono savivaldybės 2020-2022 metų strateginiame veiklos plane¹⁰ ir 2020 metų Pasvalio rajono savivaldybės biudžete investicinių projektų įgyvendinimui 2020 metais numatyta skolintis 733,0 tūkst. Eur.

Savivaldybės administracijos nurodyta planuojamos imti ilgalaikės paskolos naudojimo paskirtis atitinka teisės aktuose nustatytas skolinimosi sąlygas – investicijų projektams finansuoti.

3. SAVIVALDYBĖS ĮSISKOLINIMO POKYČIAI

2020 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 12 straipsnio 3 dalimi nustatyta, kad *Savivaldybės 2021 m. sausio 1 d. esantis įsiskolinimas (mokėtinos sumos, išskyrus sumas paskoloms grąžinti) turi būti ne didesnis už 2020 m. sausio 1 d. įsiskolinimą (mokėtinas sumas, išskyrus sumas paskoloms grąžinti).*

Savivaldybės įsiskolinimas (mokėtinos sumos, išskyrus sumas paskoloms grąžinti) 2020 m. sausio 1 d. – 803,9 tūkst. Eur.

2019 metais Savivaldybė neužtikrino 2019 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme įtvirtinto analogiško reikalavimo nedidinti įsiskolinimo. Savivaldybės įsiskolinimas (mokėtinos sumos, išskyrus sumas paskoloms grąžinti) 2019 m. sausio 1 d. – 657,7 tūkst. Eur, 2019 m. gruodžio 31 d. – 803,9 tūkst. Eur.

Atkreipiame dėmesį į riziką, kad įsiskolinimui augant, Savivaldybė gali neužtikrinti 2020 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 12 straipsnio 3 dalies reikalavimo.

4. VADOVYBĖS ATSAKOMYBĖ

Savivaldybės administracija yra atsakinga už pateiktų dokumentų ir duomenų tikrumą bei teisingumą. Atliekant vertinimą buvo vadovaujama nuostata, kad pateikti dokumentai ir duomenys yra teisingi, objektyvūs ir išsamūs, o pateiktų dokumentų kopijos atitinka originalus.

Savivaldybės administracija yra atsakinga už įstatymų, Vyriausybės ir Savivaldybės tarybos sprendimų įgyvendinimą; Savivaldybės vardu prisiimtų skolinių įsipareigojimų vykdymą, paimtų paskolų naudojimą teisės aktų nustatyta tvarka ir pagal paskirtį; savalaikį atsiskaitymą su darbuotojais, mokesčių administravimo įstaigomis, visų rūšių energijos ir kitų darbų, paslaugų bei prekių tiekėjais; programų vykdymą, programų sąmatų sudarymą ir vykdymą neviršijant patvirtintų asignavimų sumų, už paskirtų asignavimų efektyvų, atitinkantį programoje nustatytus tikslus ir rezultatyvų naudojimą.

5. AUDITORIAUS ATSAKOMYBĖ

Mūsų tikslas yra, atlikus vertinimą gauti pakankamą užtikrinimą ir pateikti išvadą Savivaldybės tarybai, kurioje išreiškiama nuomonė dėl Savivaldybės galimybės imti ilgalaikę 716,1 tūkst. Eur ilgalaikę paskolą investicijų projektams finansuoti.

Vertinimas atliktas taip, kad gautume pakankamą užtikrinimą, jog Savivaldybė skolindamasi nepažeis teisės aktais nustatytų skolinimosi limitų.

Vertinimo metu surinkti įrodymai, kurie pagrindžia Savivaldybės galimybę imti ilgalaikę 716,1 tūkst. Eur paskolą investicijų projektams finansuoti neviršijant Lietuvos Respublikos Seimo nustatytų skolos bei skolinimosi limitų ir paskolos naudojimo paskirtį – investicijų projektams finansuoti.

Išsamesnis auditoriaus atsakomybės apibūdinimas pateiktas Pasvalio rajono savivaldybės interneto tinklapyje adresu: <http://www.pasvalys.lt/lt/struktura-ir-kontaktai/kontroles-ir-audito-tarnyba/42>. Šis apibūdinimas yra sudedamoji išvados dalis.

IŠVADA

Pasvalio rajono savivaldybės taryba, laikydamosi 2020 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme nustatytų limitų ir nepažeisdama kitų teisės aktų reikalavimų, gali imti **716,1 tūkst. Eur ilgalaikę paskolą investicijų projektams finansuoti**.

Savivaldybės administracijos nurodyta planuojamos ilgalaiinės paskolos naudojimo paskirtis atitinka teisės aktuose nustatytas skolinimosi sąlygas – investicijų projektams finansuoti.

Atkreipiame dėmesį, kad Savivaldybės 2021 m. sausio 1 d. esantis įsiskolinimas (išskyrus sumas paskoloms grąžinti) turi būti ne didesnis už 2020 m. sausio 1 d. įsiskolinimą (išskyrus sumas paskoloms grąžinti). Savivaldybės įsiskolinimas (išskyrus sumas paskoloms grąžinti) 2020 m. sausio 1 d. – 803,9 tūkst. Eur. 2019 metais Savivaldybė neužtikrino 2019 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme įtvirtinto analogiško reikalavimo nedidinti įsiskolinimo.

Savivaldybės kontrolierė

Rima Juodokienė

Su Išvada galima susipažinti interneto puslapyje adresu:
<http://www.pasvalys.lt/lt/struktura-ir-kontaktai/kontroles-ir-audito-tarnyba/auditu-dokumentai/>

¹⁰ Pasvalio rajono savivaldybės tarybos 2020 m. vasario 26 d. sprendimas Nr. T1-29.